

Hipertansiyon Tanılı Covid-19 Hastalarında Biyokimyasal Parametrelerin İncelenmesi

Investigation of Biochemical Parameters in Covid-19 Patients with Hypertension

Ali Kırık¹, Özge Kama Başçı¹, Ayşe Ergene², Hacer Şen¹

¹ Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim Uygulama ve Araştırma Hastanesi İç Hastalıkları AD, Genel Dahiliye Bilim Dalı, Balıkesir, Türkiye

² Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim Uygulama ve Araştırma Hastanesi İç Hastalıkları AD, Balıkesir, Türkiye

Yazışma Adresi / Correspondence:

Özge Kama Başçı

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Genel Dahiliye Bilim Dalı, Çağış, Altueylül, Balıkesir

T: +90 554 448 25 91

E-mail : ozgee.kama@gmail.com

Geliş Tarihi / Received : 18.10.2022

Kabul Tarihi / Accepted: 18.11.2023

Çevrimiçi / Online: 30.12.2023

Orcid ve Mail Adresleri

Ali Kırık <https://orcid.org/0000-0002-7982-9262>, alikirik87@hotmail.com

Özge Kama Başçı <https://orcid.org/0000-0002-2755-6768>, ozgee.kama@gmail.com

Ayşe Ergene <https://orcid.org/0000-0002-9109-9856>, aysecakirdm@gmail.com

Hacer Şen <https://orcid.org/0000-0002-9290-6285>, hcrgrsy@hotmail.com

Cite this article/Atf:

Kırık A, Başçı ÖK, Ergene A, Şen H. Editöre Mektup: 'Hipertansiyon Tanılı Covid-19 Hastalarında Biyokimyasal Parametrelerin İncelenmesi'
Sakarya Med J 2023;13(4): 584-586 DOI: 10.31832/smj.1191209

Sayın Editör

Çekiç ve arkadaşlarının hazırladığı “Hipertansiyon tanılı Covid-19 hastalarında biyokimyasal parametrelerin incelenmesi” başlıklı klinik araştırmayı ilgiyle okuduk¹. Bu çalışmanın Covid-19’a bağlı ortaya çıkan mortalite ve morbidite hakkında literatüre ciddi katkı sunduğu kanaatindeyiz. Bununla beraber, çalışmanın önemli noktalarına katkı sunabilecek birtakım önerilerimiz bulunmaktadır.

Günümüzde, Covid-19 enfeksiyonu tüm dünyada ciddi mortalite ve morbidite artışına yol açan bir pandemiye zemin hazırlamıştır. Yapılan geniş çaplı klinik araştırmalarda Covid-19 hastalarında başta obezite olmak üzere diyabetes mellitus (DM), hiperlipidemi, hipertansiyon (HT) ve obstrüktif uyku apne sendromu (OUAS) gibi metabolik sendrom ve ilişkili durumların mortalite üzerine doğrudan etkili olduğu gösterilmiştir. Hastaların bilinen kardiyovasküler hastalık (KVH) öykülerinin olması da klinik takipte artmış mortalite ve yoğun bakım gereksinimi açısından risk oluşturmaktadır². Ayrıca, hastaların kronik sigara içiciliği olmasının da gerek mortalite gerekse yoğun bakım ihtiyacı artışına yol açtığı izlenmiştir³. Burada sunulan çalışmada obezite kliniği açısından hastalara ait bel çevresi (BÇ) ve vücut kitle indeksinin (VKİ) değerlendirilmesinin elde edilen verilere katkı sunacağı düşünüldü⁴. Bununla beraber, hastaların özgeçmişlerinde DM, OUAS, KVH ve hiperlipidemi varlığının sorgulanması, bu hastalıklara ait varsa ilaç kullanımının değerlendirilmesi çalışmanın güçlenmesi açısından önemli olabilir. Hipertansiyon varlığına göre gruplandırılan hasta verilerinin karşılaştırıldığı bu çalışmada, incelenen laboratuvar parametrelerini ve mortaliteyi etkileyen diğer hastalıkların, gruplar arasındaki dağılımının bilinmemesi çalışmada kısıtlılık oluşturmaktadır. Yine, tüm hasta grubunda sigara içicilik öyküsünün sorgulanarak yapılacak analizin, elde edilen sonuçlara olumlu katkı yapabileceği düşünülmüştür.

Bu çalışma kapsamında değerlendirilen D-dimer ve fibrinojen, başta enfeksiyon hastalıkları olmak üzere malignite, kronik inflamatuvar hastalık (romatoid artrit, ülseratif

kolit, sarkoidoz vb.), dissemine intravasküler koagülopati, atriyal fibrilasyon, konjestif kalp yetmezliği, karaciğer sirozu, gebelik, travma ve sigara içiciliği gibi birçok klinik durumdan etkilenmektedir⁵. Çalışmaya dahil edilme kriterlerinde akut böbrek hasarı, karaciğer fonksiyon testlerinde bozukluk, konfüzyon, akut kanama diyatezi ve immünsüpresyon nedeniyle yoğun bakım ünitesinde (YBÜ) takip edilen hastalar da yer almaktadır. YBÜ’de yatan hastaların HT grubunda anlamlı sayıda ($p<0.001$) yüksek olması, elde edilen sonuçların yalnızca hipertansiyona bağlı olarak yüksek bulunduğu görüşünde yanılma payı olabileceğini düşündürmektedir. Bu tür çalışmalarda, bağımsız değişkenlerin homojen dağılımı sağlanarak, belirtilen klinik durumların değerlendirmeye alınmasının ve bu çerçevede bir analiz yapılmasının elde edilen verilerin kanıt düzeyinin artmasına zemin hazırlayacağını düşünmekteyiz.

Sonuç olarak, HT tanılı Covid-19 hastalarında yapılan bu çalışmanın literatüre sunduğu katkı önemlidir. Bununla beraber, burada belirtilen klinik durumların (obezite, DM, OUAS, KVH vb.) ve ilişkili parametrelerin (BÇ, VKİ, ilaç kullanımı, sigara içiciliği vb.) Covid-19 progresyonunda önemli olduğu ve bu belirteçlere hasta takibi süresince dikkat edilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Anahtar Kelimeler

Covid-19; hipertansiyon; D-dimer; fibrinojen; mortalite

Key Words

Covid-19; hypertension; D-dimer, fibrinogen; mortality

Kaynaklar

1. Çekiç D, Genç AC, İşsever K ve ark. Hipertansiyon tanılı Covid-19 hastalarında fibrinojen ve d-dimer düzeylerinin incelenmesi. Sak Tıp D. Doi:10.31832/SMJ.953008
2. Leca BM, Mytilinaiou M, Tsoli M, et al. Identification of an optimal prolactin threshold to determine prolactinoma size using receiver operating characteristic analysis. Sci Reports [. 123AD;11:9801. doi:10.1038/s41598-021-89256-7
3. Mahamat-Saleh Y, Fiolet T, Rebeaud ME, et al. Open access diabetes, hypertension, body mass index, smoking and COVID-19-related mortality: a systematic review and meta-analysis of observational studies. BMJ Open. 2021;11:52777. doi:10.1136/bmjopen-2021-052777
4. Kompanyets L, Goodman AB, Belay B, et al. Body mass index and risk for COVID-19 related hospitalization, intensive care unit admission, invasive mechanical ventilation, and death. United States, March–December 2020. MMWR Morb Mortal Wkly Rep. 2021;70(10):355-361. doi:10.15585/MMWR.MM7010E4
5. Schutte T, Thijs A, Smulders YM. Never ignore extremely elevated d-dimer levels: They are specific for serious illness. Neth J Med. 2016;74(10):443-448.